

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.025.06.2019

Pan
Marcin Witko
Prezydent Miasta
Tomaszowa Mazowieckiego
97-200 Tomaszów Mazowiecki
ul. P.O.W. 10/16

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.088.2020 Zespołu Orzekającego
Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 24 lipca 2020 r.

P/19/112 – Zapobieganie zagrożeniom ze strony składowisk pozakładowych z terenu
województwa łódzkiego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim, 97-200 Tomaszów Mazowiecki, ul. P.O.W. 10/16 (dalej: Urząd lub UM Tomaszów Maz.)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Witko, Prezydent Miasta Tomaszowa Mazowieckiego (dalej: Prezydent Miasta), od dnia 30 listopada 2014 r. W okresie wcześniejszym, Prezydentem Miasta, od dnia 26 listopada 2006 r., był Rafał Zagózdón
Zakres przedmiotowy kontroli	Monitorowanie stanu środowiska w związku z oddziaływaniem składowiska pozakładowego po Zakładach Włókien Sztucznych „Chemitex Wistom” w Tomaszowie Mazowieckim oraz innych miejsc deponowania odpadów poprodukcyjnych po tych zakładach (wysypiska) i działania podejmowane w celu zapobieżenia lub likwidacji stanu zagrożenia ze strony tych składowisk/wysypisk
Okres objęty kontrolą	Lata 2009-2019 z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	1. Ewelina Dębowska, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/220/2019 z dnia 29 listopada 2019 r. 2. Magdalena Łysek, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/217/2019 z dnia 29 listopada 2019 r.

(akta kontroli str. 1-4, 5-8)

Zakresem kontroli objęte zostały składowiska pozakładowe z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Z uwagi na brak definicji legalnej tego pojęcia, w ramach kontroli przyjęto, że składowiskiem pozakładowym jest zlokalizowany i urządzony obiekt przeznaczony do składowania odpadów, prowadzony przez zakład produkcyjny obecnie nieistniejący, na którym deponowano odpady wytworzone przez ten zakład.

Powyższą definicję spełniają następujące obiekty z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego:

- Składowisko odpadów poprodukcyjnych po Zakładach Włókien Sztucznych „Chemitex Wistom” w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. Piaskowej 157;
- Baseny osadów ściekowych, tzw. laguny osadowe zlokalizowanych w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. Henrykowskiej 2/4.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2009-2017 Prezydent Miasta nie podejmował skutecznych działań w celu zidentyfikowania zagrożeń ze strony składowiska odpadów po ZWCh „Wistom” i ich zapobieżeniu. Pomimo posiadanej wiedzy o składowanych przy ul. Piaskowej 157 odpadach niebezpiecznych, ich toksyczności i istnieniu potencjalnego ogniska zagrożeń dla wód podziemnych, zagadnienie to nie zostało ujęte w Programach ochrony środowiska dla miasta Tomaszowa Maz. Tematu zagrożeń nie podejmowano także w trakcie posiedzeń Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Od czasu nabycia prawa użytkowania wieczystego przez osobę prywatną nie wydano decyzji o zamknięciu składowiska, składowisko to nie było eksploatowane ani rekultywowane.

W związku z sukcesywnym powstawaniem zaległości z tytułu niepłacenia przez wieczystego użytkownika podatku od nieruchomości Gmina wszczęła przeciwko dłużnikowi postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania zaległości z tego tytułu. W grudniu 2017 r. Sąd po zakończeniu licytacji nieruchomości i udzieleniu przybicia na rzecz Gminy, wydał postanowienie o przysądzeniu prawa wieczystego użytkowania nieruchomości gruntowej położonej przy ul. Piaskowej 157 na rzecz Gminy Miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Nie dokonywano prób odkopania zamontowanych na tym obszarze piezometrów, nie wykonywano też nowych otworów obserwacyjnych. Gmina nie nadzorowała terenu składowiska pod kątem nielegalnego wwozu odpadów, a także nie podejmowała działań w celu zabezpieczenia terenu składowiska przed dostępem osób postronnych. W trakcie kontroli NIK zabezpieczono teren przed wjazdem osób trzecich, a wejście na teren składowiska dalej jest możliwe.

Od 1998 r. nie uregulowano kwestii formalnoprawnych basenów osadowych przy ul. Henrykowskiej, do których w latach funkcjonowania Zakładów kierowano ścieki zawierające substancje niebezpieczne oraz uwodnione osady pochodzące z chemicznego oczyszczania ścieków oraz osady pochodzące z biologicznego oczyszczania ścieków zarówno przemysłowych (z Zakładów), jak i ścieków komunalnych. W okresie objętym kontrolą nie podejmowano więc działań w zakresie zagospodarowania osadów znajdujących się w lagunach.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.